

pisati svojih imen. Hrvatje imajo štiri ali pet raznih pravopisij in Čehi so si še le to stoletje (1820 in 1840) uredili svoje pravopisje. Slovenci so se od 16. stoletja do pred 50. leti posluževali takozvane »Bohoričice« po Bohoričevi slovnici iz leta 1594. Prejšnje črke S, Sh, zh, s in sh so se zamenile s »s«, »š«, »č«, »z« in »ž«. Starih črk sedanji rod več ne pozna, če tudi so v starih maticah. Rusi in Srbi bi se morali pri nas posluževati cirilice.

V minolem stoletju je bila v Nemcih navada, da so ženska imena označevali s končnico »in«, n. pr. »Majerin«. To bi bila velika zmes, ko bi se povsod morali ravnati po ukazu okrajnega glavarja celovskega. Visoka vlada bi morala namestiti celo armado uradnikov, da bi pregledali vse krstne bukve in določili, kako so se prvotno pisala razna družinska imena. Toda vladni organi imajo nujnejša in koristnejša opravila, kakor pa misliti na to, kako bi izražali nasprotje do posameznih narodnosti.

Neumevno je skoraj, kaj je komu na tem, kako se piše njegov sosed. Zablacanu je gotovo vse eno, ali se njegov rojak piše Tschernigg ali Černič. Dvorni dekret z dne 5. junija 1826 dopušča v Avstriji premembo imena le v mali meri in v posebnih slučajih, to pa le z dovoljenjem političnega dež. oblastva. (Najvišji odlok z dne 18. marcija 1866.) Rodovinsko ime je osebna pravica vsakega samostojnega državljana, toda v Avstriji je ta pravica jako omenjena, dasi je večkrat potreba in želja, da se premeni priimek.

Prememba imen je dovoljena v določenih slučajih, n. pr. pri pristopu h krščanstvu ali pri ustupu v cerkven red. In vendar so krstna imena v raznih jezikih pišejo različno, n. pr.: Joannes, Johannes, Johann, Hanš, Jan, Janez, Hanuš, Janoš, Ivan, Ive, Ivo, Giovanni, Jean, James itd. Z ozirom na te razloge vprašajo podpisani ekscelenco g. ministerskega predsednika kot voditelja notranjega ministerstva:

1. Ali je njegovi ekscelenci znan odlok c. k. okr. glavarstva v Celovcu z dne 13. jan. 1896? 2. Kaj misli nj. eksceleha ukreniti, da se obvaruje prebivalstvo takih odlokov, ki niso utemeljeni v postavi in dejanskih razmerah ter le po nepotrebnem vznemirjajo ljudi in izpodkopujejo ugled oblasti?

Na Dunaju, dne 12. marcija 1896.

Povše, dr. Gregorčič, Seichert, Robič, dr. Gregorec, Alfred Coronini, Pfeifer, Kušar, Višnikar, Koblar, Klun, Vošnjak, dr. Ferjančič, Borčič, Radimsky, Nabergoj.

Cerkvene zadeve.

Razstava cerkvene obleke.

Najlepša družba v celi naši škofiji, »družba vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa in v podporo ubožnih cerkev lavantinske škofije«, je, kakor vsako leto, tudi letos priredila razstavo cerkvene obleke, katero so na belo nedeljo otvorili mil. knezoškof. Ob določeni uri so mnogobrojno zbrane ude in prijatelje družbe pozdravili družbin predsednik, preč. g. stolni dekan, L. Herg; na to so poročali o delovanju družbe v preteklem letu in naposled prosili mil. knezoškofa, naj blagovolijo razstavo otvoriti in navzočim podeliti svoj višjepastirski blagoslov.

Iz poročila posnamemo naslednje: Dohodkov je imela družba 2381 gld. 20 kr., za katere je bila prirejena naslednja cerkvena oprava: 2 pluvijala, 26 kazul, 4 vela, 4 stole za praznike, 7 stol za spoved, 6 belo-vijoličnih stol za krst, 5 plaščekov za ciborij, 6 plaščekov za spo-

ved, 3 mašne bukve, 1 kelih, 1 krona za bl. D. Marijo, 8 oltarnih svečnikov, 8 pultov, 22 korokov, 15 alb, 34 humeralij, 115 purifikatorij, 72 lavabo prtičev, 25 večjih in 25 malih korporalij, 8 oltarnih blazink, 12 rdečih, 12 črnih suknij in 12 vijoličnih golirjev za ministrante, 16 korokov za strežnike, 12 pasnikov, 2 rdeča plašča za strežnike, 6 pogrinjaj za pulte, 2 banderi, 1 črna stola in 1 mrtvaško pogrinjalo. Darovi so v ta namen prihajali iz vseh župnij naše škofije.

Na to so imeli mil. knezoškof prelep in globoko premišljen nagovor, katerega glavne misli so naslednje: Najprej so izrazili svoje veselje, da morejo že šestokrat otvoriti razstavo te družbe. Na Telovo l. 1882., dne 16. jun. se je družba ustanovila in v teku 14 let je s posebnim blagoslovom delovala. V preteklem letu je pristopilo 1030 novih udov, tako da je v celem že 12.338 udov. Udnine se je do l. 1894. nabralo 22.137 gld. 83 kr. in v preteklem letu 2381 gld. 20 kr., torej v 14letih skupaj 24.519 gld. 3 kr., gotovo prelepa miloščina ljubemu Jezusu.

Dvojen namen ima ta družba. Prvi je: priskrbeti ubožnim cerkvam dostojne cerkvene oprave. Nekateri udje plačujejo zato na leto po 50 ali vsaj po 12 kr., drugi pa, in to so blage gospe in device, izdelujejo cerkveno obleko pod vodstvom predsednice in dveh prisednic; potem veliko storé v ta namen čč. šolske sestre in v zadnjem času tudi čč. sestre frančiškanke. Te gospe in device, ki skrbé za pravo lepoto oltarja, delujejo prav po vzgledu svetopisemskih žen in devic. Že v stari zavezi so bile žene posebno vnete za lepoto hiše božje, in kaj še le v novi zavezi! V vseh stoletjih krščanstva je bilo obilo žen in devic, ko so na ta način častile Jezusa v presv. R. Telesu.

Veliko važnejši pa je drugi namen te družbe: moliti presv. R. Telo po dnevu, pa tudi po noči, v cerkvi, pa tudi doma. Vsled tega je družba pravi blagoslov celi škofiji in je zelo želeti, da bi se še prav mnogo novih udov oglasilo. Potem so še mil. knezoškof izrazili nekatere želje glede na družbino zastavo, hišo in družbino cerkev ter na to otvorili razstavo. H koncu so se iskreno zahvalili preč. g. st. dekanu, ki vzorno vodijo družbo že od njenega početka, odbornikom preč. gg. st. župniku J. Bohincu in ravnatelju bogoslovja, K. Hribovšku, kakor tudi predsednici, gospej Ani Eichler, ki tudi že od l. 1882. opravlja svojo službo, in obema prisednicama in sploh vsem pospeševalcem družbinega namena ter so podelili vsem svoj višjepastirski blagoslov.

Mil. knezoškof so si potem ogledali lepo razstavljeno obleko. Med drugim je bila na ogled postavljena krasna društvena zastava katol. delavskega društva v Mariboru. Skozi tri dni je bilo vedno mnogo ogledovalcev razstave.

Družba s tako vzvišenim dvojnimi namenom pač zasluži, da bi število njenih udov leto za letom naraščalo. »Gospod je tukaj in nas kliče« (Jan. 11, 28) iz svojega skritega bivališča na oltarjih in nas k sebi vabi. Zato pa Slovenci in Slovenke, ki še niste pri družbi, slušajte Gospodov glas in stopite v krog častilcev presv. R. Telesa v svoj lastni dušni blagor in v korist ubožnim cerkvam naše škofije.

C.

Letošnji novomašniki.

Dvajset novomašnikov dobi letos naša škofija, in sicer bodo v mašnike posvečeni čč. gg. bogoslovci IV. leta: Anton Drogenik iz Kostrivnice, Jakob Fink iz Žiž, Franc Gomilšek od Sv. Petra in Pavla v Ptuj, Franc Gosak iz Žiž, Anton Kovačič od Sv. Eme, Franc Kozelj iz Hajdina, Martin Kranjc iz Manjšberga, Ivan Lorbek od Sv. Lenarta v Slov. gor., Anton Miklič iz Dobrépolja na Kranjskem, Makso Ocvirek iz Celja, Anton Srabočan

iz Celja, Ivan Šanda iz Rogatca, Franc Schreiner od Sv. Križa pri Ljutomeru, Jožef Vodošek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Iz III. leta: Franc Bohak iz Poličan, Ivan Grobelsšek iz Žiž, Jožef Hohnjec od Sv. Petra pod Svetimi gorami, Friderik Horvat od Sv. Lenarta pri Vel. Nedelji, Ivan Jančič iz Laporja in Franc Krulje iz Brežic.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Pameče 6 fl. 50 kr., Vransko 15 fl., č. g. J. Planinšek 1 fl., Dramlje 8 fl. 52 kr., Sv. Štefan pri Žusmu 6 fl., stolna mestna župnija v Mariboru 40 fl., Čadram 10 fl., Reichenburg 40 fl., Dobrna 10 fl., Solčava 11 fl. 50 kr., Rečica 10 fl. 75 kr., Marija Ulm 1 fl. in Svetinje 5 fl.

Gospodarske stvari.

Pura.

Pure izrežati je precej mudno in sitno; vendar če se skrbno in umno redijo, se trud bolje izplača, kakor pri drugi perotnini. Pura mora biti čvrsta in velika; za vsakih 7 do 10 pur je treba enega purana, in za pleme sodi le dve leti star. Pure pa se ne smejo čez pet let stare za pleme pustiti. Meseca aprila začne pura jajca nesti in med tem časom se mora zapreti, sicer bi gospodinja malo jajc dobila, ker prosta pura na raznih krajih skrivaj znese, in jajca se morajo vsak dan proti pobirati, ter na hladnem kraju hraniti. Pura znese 15 do 20 jajc in ko zadnje znese, hoče sedeti. Več ko 15 jajc podložiti, ne kaže, ker jih več ne more obsesti. Ko pura vali, ne gre več iz gnezda, in mora se vsak dan iz gnezda vzdigniti, da se zrnja nazoblje in sveže vode napije. Med tem časom se pa morajo jajca s toplo odelo pokriti, da se ne shladijo. Pura se potem spet vzdigne in na jajca rahlo položi, sicer jih potere. Vali 4 tedne. Ker je lupina trda, je treba, ko se mladiči prekljujejo, jih iz lupine rešiti.

Mlade purice so silno občutljive, mokrota in hlad jim močno škoduje, zato jim je toplota in dobra krma prepotrebna. Prvih 24 ur mladiči nobene hrane ne potrebujejo in potem se jim dajo za jesti trdo kuhano, tanko zasekana jajca. Čez dva dni se jim da kuhan grah in drobno zrezan čebul; čez osem dni se jim začnejo dajati drobno zrezane koprive, med pšeno ali proso in ječmenomoko pomešane. Pozneje jedo zrezano salato in v mleko kuhan zmečkan oves.

Ko so mladiči 10 dni stari, se pri lepem vremenu na travo prenesejo, pa varovati se morajo, da v koprive ne pridejo, sicer bi nežnim nožicam koprive bolečine napravile. Zjutraj se mlade purice ne smejo poprej na travo pustiti, dokler se rosa ne osuši. V šestem tednu dobijo rudeče glave in v tem času se jim mora za okrepčanje dobra hrana dajati, in ko so dva meseca stare, so zadosti močne, da se smejo prosto pustiti.

Puran se pita 3—4 tedne, in najlažje in najbolje se dve leti stari opitajo. Najboljša hrana za pitanje je namočena kornuza, grah in testo iz prosene in ječmene moke; piti se jim pa mleko daje. — Dragi bralec! Iz tega vidiš, da je s purami mudnega dela, pa spitan in pečen puran na mizi tudi mnogo izda! Meseca septembra in oktobra Hrvati več tisoč puranov priženejo in razprodajo. Naj bi te črtice pripomogle, da bi tudi pri nas na Štajarskem vsaj mali posestniki začeli purane umno rediti.

F. P.—k.

Sejmovi. Dne 25. aprila v Poličanah (za svinje), Kostivnici, Dobovi, Vuzenici, pri Sv. Juriju ob Taboru in pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Dne 27. aprila v Kozjem,

Orešju in Dolu. Dne 28. aprila pri Sv. Antonu v Slov. gor. Dne 29. aprila v Imenem (za svinje). Dne 30. aprila na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 1. maja v Lipnici, pri Sv. Barbari v Halozah, v Ljubnem, Velenju, na Muti, v Celju, pri Sv. treh Kraljih v Slov. gor., v Cirkovcih, pri Sv. Filipu v Veračah in na Spod. Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Ormoža. (Korak za korakom.) Kolikokrat smo bili primorani poročati o eni ali drugi žalostni zadevi, o kaki narodni zgubi, o neuspehih; ali danes nam sili pero v roko vesel dogodek, kateri bo postal sčasoma za razvitek narodne stvari velike važnosti: Ormož je dobil zdravnika, in kar je največ vredno, Slovenca. Zadnja leta je imel celi ormoški okraj samo dva zdravnika, če tudi so bili prejšnja leta v Ormožu samem po trije. Ljudstvo je zbog tega mnogo trpelo ter bilo primorano iskati si v drugih krajih zdravniške pomoči. Z novo deželno postavo o nastavljenju zdravnikov razpisalo se je najpoprej za okrožje ormoško I. služba zdravnika, za katero mesto smo po velikem naporu in le s prijazno pomočjo nekaterih nam naklonjenih narodnih odličnjakov dobili g. dra. Geiger-ja. Naše nemčurje to grozno v oči bode, da pride naše gore sin na to važno mesto, ker bi oni na istem radi videli svojega pristaša dra. Heissa. Izjalovil se jim je njihov trud, ker večina občin ostala je pri besedi ter dovolila podpore samo radi tega, da imajo one izključljivo pravico nastavljenja. Nekateri so se dali premotiti vabljivim glasom nasprotnikov ter postali odpadniki. Žalostna slava. S tem večjo hvalo moramo se spominjati istih naših posestnikov, kateri smatrajo to vprašanje že radi tega važnim, da dobimo enega značajnega moža v Ormož, ki bo imel gotovo več srca za brata Slovenca, kakor tujec ali nemčur. Hvala Bogu, v vsakej občini imamo take moze, da, oni se množijo, kar nas napolnjuje z nado, da bo nemčurstvu tudi v ormoškem okraju kmalu odklenalo. Kako potreben je bil drugi zdravnik, najbolj uvidimo sedaj, ko je novi g. zdravnik preobložen z opravkom. Mi ga nočemo hvaliti, hvalila ga bodo njegova dela, a opozarjamo slovenske posestnike, da iščejo v prvi vrsti pomoči pri njem. Začasno stanuje v narodni gostilnici g. Gomzijsa, s 1. majem naprej pa stalno v hramu g. dra. Omulca.

Od Sv. Štefana. (Priporočba.) Na mnogotera ustmena in pismena vprašanja gledé našega novega križevga pota, bodi sledeče naznanjeno: Po znanih Führichovih podobah ga je slikal na platnu znani akademični slikar gospod Ivan Gosar v Celju. Delo je vsehskozni umetno in dovršeno, ter dokaj povzdiguje slavo slovenskega umetnika. Posebno ganljive so podobe trpečega Jezusa ter njegove prežalostne Matere Marije, kakor izražujejo ove surovih beričev njihovo grozovito neusmiljenost. Velikost podob je 80cm visokosti in 55cm širokosti, ter stanejo 200 gld., kakor smo se pogodili. Natančno po tej meri je priredil jako primerne nekoliko pozlačene okvire iz hrastovega lesa g. Anton Pavlič, podobar, slikar in pozlatac na Bučah, pošta Podčetrtek, za 128 gold. Visokost cele podobe z okvirjem vred meri 1 $\frac{1}{2}$ m — širokost pa 75cm. Enako trpečih, ter umetno izvršenih okvirjev za to ceno mestni delavci narediti ne morejo. Sploh sô vsi č. gg. duhovniki, ki so naš novi križev pot videli, občudovali izvrstno delo, tako gledé slik, kakor okvirjev in trdijo, da ta novi cerkveni kinč nikakor ni predrag. Z mirno vestjo morem torej vseskozi poštena umetnika za enaka in druga cerkvena dela priporočati.

A. Zd.